

Vysoká škola:
Studijní obor:

PF JU, Ateliér arteterapie
Arteterapie

Autor/ka práce: Ing. arch. Milan Bašný

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Evžen Perout

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Edvard Munch- radikální proměna života a tvorby autora po jeho osobní zkušenosti s psychoterapeutickou léčbou.

Bakalářská práce slibuje exkurz životem a dílem norského moderního malíře, který zažil útrapy psychického onemocnění, to nepřehlédnutelně poznamenalo i jeho malířskou tvorbu. Je proto pochopitelné, že takové téma bude zajímat i absolventa studijního oboru arteterapie, výchozím předpokladem tohoto zájmu je vymezení pohledu, kterým bude na problematiku pohlíženo.

Autor textu se v první kapitole pokouší definovat přístup arteterapie k vizuální formě vyjádření, nevysvětleno zůstává, proč je jako výchozí volen intervenční přístup, následné citace z knihy prof. Šickové i doc. Slavíka vnímám jako zavádějící, s intervenční arteterapií ani jednoho z jmenovaných autorů spojit nelze. Podobný přístup je patrný i v části pojednávající o historii a principech intervenční arteterapie (str. 11), autor se spíše zabývá historií oboru, nezabývá se vývojem uvedeného směru. Je třeba domyslet, že intervenční arteterapie je zřejmě směr vyučovaný v Ateliéru arteterapie, principy je třeba také vytušit z uvedených citátů Dr. Kyzourové, chybí však pokus o samostatné zpracování charakteristik a oborových vazeb zvoleného arteterapeutického přístupu.

Domnívám se, že je škoda, že zůstala vzhledem k tématu nevyužita příležitost více se věnovat zmíněnému zájmu psychiatrů o tvorbu jejich pacientů (str. 12). Pokud by se tak stalo, mohl by možná lépe vyjít pokus o zpracování výtvarné psychopatologie.

Jako východisko pro hodnocení výtvarné patologie (kap.1.2) je zmíněn ontogenetický model, který není následně nikde v textu popsán. Jak se lze opět jen domýšlet, inspirací je zkušenost s dětskou kresbou a malbou, ta je ovšem charakterizována jako „nezobrazující viděnou realitu...“ (str. 15). Toto jistě je příklad zavádějícího tvrzení, které pomíjí vývojové zákonitosti, ty však právě mají být základem pro zmíněný vývojový model. Domnívám se, že pro určení podoby symptomu nemusí znalost vývojových zákonitostí výtvarného projevu stačit, regres a symptom nemusí být v zákrytu, symptom bývá nejčastěji pravděpodobně spojen ještě s rigiditou a redukovanosť.

Následná kapitola „Patologie výtvarného projevu“ (str. 17) je nestruturovaná, není zdůvodněna volba popisovaných diagnostických kategorií, bez oddělení autor charakterizuje psychózy a neurózy. Domnívám se, že metodologie, kdy je diagnostické jednotce přiřazeno domnělé výtvarné znakování, se prokázala jako nespolehlivá právě v pokusech psychiatrů, kteří se pokoušeli zpracovat zkušenost svých výtvarně aktivních pacientů. Výsledkem těchto pokusů je přinejmenším často kritizovaná „psychiatrize“, která pomíjí osobnost autora obrazu a často byla příčinou nepostřehnutí třeba estetické kvality vzniklého díla. Domnívám se, že práce zaměřená na tvorbu E. Muchy by měla tuto tematiku reflektovat.

Osobně je pro mne zklamáním způsob zpracování symboliky barev (str. 26). Jako východisko je předloženo pojetí prof. Šickové, to je pouze mechanicky citováno. O existenci systému, který je vyučován v Ateliéru arteterapie a který je především předmětem studia je jako domněle dostačující vnímána zmínka v jednom krátkém odstavci (str. 30,31). Podobná je situace u problematiky topografie obrazu (str. 31). Autor bez dalšího komentáře přebírá pojetí z knihy I. Riedelové, nepovažuje za potřebné hledat kontext s vyučovaným pojetím. Zmínky o úloze perspektivy a proporcí pro interpretační využití považuji za matoucí (str. 36).

Domnívám se, že uvedené nedostatky v teoretické části negativně ovlivňují i pokus interpretačně uchopit Muchovu malířskou tvorbu. Akceptovatelně je zpracována životopisná část, „rozbor výtvarného díla“ je problematický již svou nepřehledností. Muchova tvorba je charakterizována popisně, bez odkazu na obrazovou přílohu je pasáž „Symptomatické úvahy“ (str. 62,63). Předpokládám bych snahu tvorbu přehledněji členit. Jak jsem již naznačil výše, metodologický způsob přístup k osobnosti tvůrce a jeho tvorbě vnímám jako problematický, na tuto skutečnost byl student upozorněn.

Interpretační odkazy na metafory výtvarného symptomu jsou jen heslovité nebo zkratkovité (str. 62, 63). Domnívám se, že některé příznačné podoby symptomu v tvorbě malíře zůstaly nepostřehnuty, např. přítomnost známek depresivních stavů (melancholie), na které v tvorbě může upozorňovat již samotná volba námětů. Mám na mysli opakovaná nocturnální témata - Měsíční světlo, Hvězdná noc, Mořská panna na břehu moře, Noc v St. Cloud, Večer na ulici Karla Johana a další. Některé tyto obrazy součástí přílohy nejsou. Je rovněž otázkou, zda v závěru práce pozitivně hodnocený účinek psychoterapie (str. 64) není naopak rysem postupné deteriorace osobnosti a tvůrčích schopností, tomu by mohl nasvědčovat i zmíněný nezájem odborníků o tuto etapu malířovy tvorby?

Po formální stránce je práce nedotažená, je patrné, že vznikala v časovém stresu. V některých pasážích text působí chaoticky. Orientaci v textu znesnadňuje chybné číslování v seznamu příloh, které v některých případech nesouhlasí s uváděnými názvy reprodukcí. Otázkou je jazyková korektura práce.

Jako vedoucí práce zmiňuji, že druhá část práce nebyla konzultována vůbec.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: vzhledem k výše uvedeným připomínkám hodnotím práci pouze jako dobrou

podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 23.7.2014

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------